

Lærervejledning

Det samlede forløb tager afsæt i programserien 'U-turn et liv uden medicin?'. Coach Chris MacDonald har allieret sig med et forskerteam fra Center for Aktiv Sundhed på Rigshospitalet, der skal undersøge, om man via livsstilsændringer kan blive medicinfri og måske endda kureret for diabetes II.

Forløbet er opbygget omkring en case, der belyses ud fra flere samfundsfaglige vinkler. Programserien ser overordnet på tre hovedproblematikker, der er relevante i samfundsfaglig sammenhæng:

1. Hvem bør og kan gøre noget forebyggende eller behandlende?
2. Hvor meget koster diabetes II samfundet?
3. Hvad er baggrunden for, at nogle mennesker får sygdommen, mens andre ikke får den, herunder også hvorfor der er et stigende antal, der rammes?

Problematikkerne rammer således områderne politik i form af velfærd og ideologier, økonomi og sociologi.

Forløbet er bygget op således, at man kan nøjes med at vælge ét område, for eksempel velfærd og ideologi, og fokusere på problemstillingerne der. Diabetes II og livsstilssygdomme kan eventuelt anvendes som en del af et større forløb om velfærdsstater og ideologiske retninger. Og har man behov for kun at anvende enkelte moduler som supplement til egne forløb, er det også muligt.

Det vil derfor være naturligt, at man supplerer med eventuelt lærebogsmateriale, eller at modulerne fungerer som supplement og uddybning af grundbøger.

Velfærd og ideologi

Livsstilssygdomme generelt, og diabetes II specifikt, skaber problemer for samfundet og det enkelte individ. Derfor er det væsentligt at se på, hvem der kan og skal gøre hvad, og hvorfor. Velfærdsstatsmodellerne fokuserer på, hvem der skal gøre hvad, og hvordan.

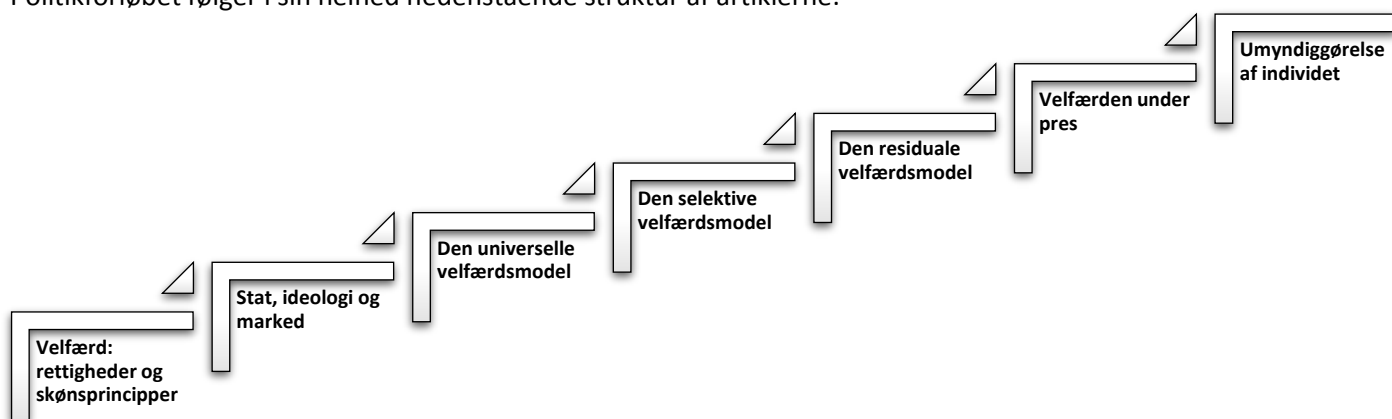
To modeller

For at få overblik over de forskellige velfærdsmodeller, så anvender vi to modeller. På den ene side ser vi på professor Gøsta Esping-Andersens model, der definerer velfærdsmodellerne ud fra aktørerne stat, marked og civilsamfund. Og på den anden side ser vi på professor Jørgen Goul Andersens velfærdstrekant, der blandt andet inddrager rets- og skønsprincipper i sine definitioner.

Men hvilke greb man prioriterer velfærdspolitisk er ideologisk betinget og bygger på ens syn på forholdet mellem individet, staten og markedet. Forløbet vil derfor se på de tre klassiske ideologier: liberalismen, konservatismen og socialismen. Her kan man se på, hvilke prioriteringer man ideologisk vil foretage sig i forhold til diabetes II. Spørgsmålene, der her rejser sig, er: Hvem har ansvaret, og hvem bør gøre noget? Og bør man gøre noget, og hvorfor?

Der er også artikler, der henviser til synet hos partier i Danmark. Man bør derfor inddrage de forskellige partiers holdninger og forholde dem til ideologierne.

Politikforløbet følger i sin helhed nedenstående struktur af artiklerne:

Denne del af forløbet opfylder følgende faglige mål for samfundsfag C:

- Undersøge konkrete prioriteringsproblemer i velfærdssamfundet
- Skelne mellem forskellige typer argumenter og udsagn, herunder beskrivelse og vurdering
- Formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer
- Formulere viden om faglige sammenhænge med anvendelse af faglige begreber
- På et fagligt grundlag argumentere for egne synspunkter, indgå i en faglig dialog og diskutere en faglig problemstilling.

I forhold til lærerplanens kernestof på samfundsfag niveau C, arbejder denne del af forløbet med:

Politik

- Politiske partier i Danmark og politiske ideologier, herunder konservatisme, liberalisme og socialisme.

Økonomi

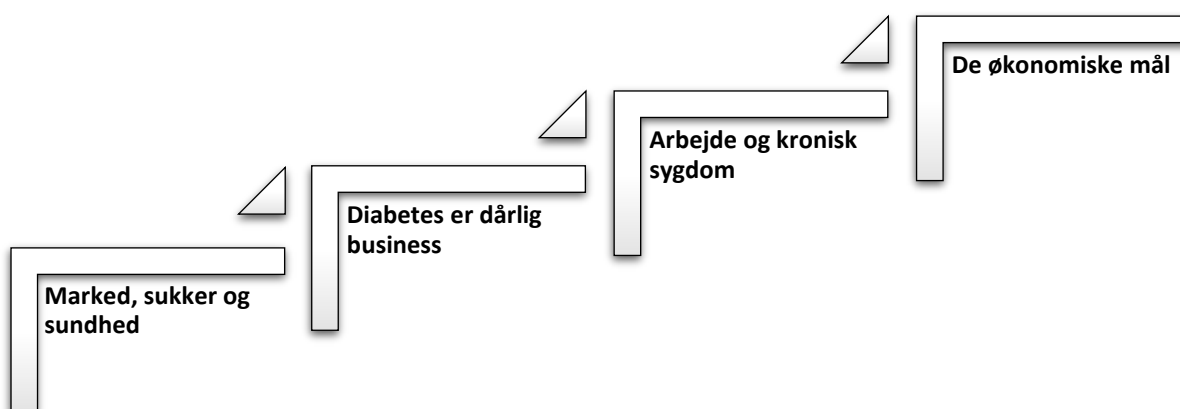
- Velfærd og fordeling, herunder markedsstyring og politisk styring.

Økonomi

Hvad koster det samfundet, at folk får diabetes II, og hvilke konsekvenser er der økonomisk set, ved at flere får det? For at blive klogere på dette anvender vi de økonomiske mål og det økonomiske kredsløb.

Forløbet lægger op til en debat om, hvor meget markedet gavner i forhold til de skader, det eventuelt påfører med et øget antal livsstilssygdomme til følge. På den ene side kan man argumentere for de goder, markedsøkonomien giver i forhold til individet og staten, mens man på den anden side kan argumentere for en kontrol af markedet for at begrænse dets skadelige effekter. Graden af kontrol afhænger igen af et ideologisk ståsted. Derfor vil det være gavnligt, også i denne del af forløbet, at inddrage ideologierne.

Økonomiforløbet følger i sin helhed nedenstående struktur af artiklerne:

Denne del af forløbet opfylder følgende faglige mål for samfundsfag C:

- Formidle indholdet i enkle modeller, tabeller og diagrammer.
- Formulere viden om faglige sammenhænge med anvendelse af faglige begreber.
- På et fagligt grundlag argumentere for egne synspunkter, indgå i en faglig dialog og diskutere en faglig problemstilling.

I forhold til lærerplanens kernestof på samfundsfag niveau C, arbejder denne del af forløbet med:

- Velfærd og fordeling, herunder markedsstyring og politisk styring
- Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter.

Sociologi

Inden for sociologien betegner man nutidens samfund som senmoderne med forskellige kendetegn. Teoretikere opererer bl.a. med begreber som individualisering, aftraditionalisering, det formbare liv, kulturel frisættelse og risikosamfund. Teoretikerne ser på de goder og problemer, nutidens samfund og nye frihedsgrader giver.

Forløbet her ser på diabetes II, og hvad der er årsagen til, at folk får det, og hvad der er årsagen til, at flere får det i dag. Hvilken rolle spiller f.eks. den sociale arv i et samfund, hvor der rent teoretisk set er frit valg på alle hylder? Eller er der reelt frit valg på alle hylder? Eller er stigningen af mennesker med diabetes II, og at de får det i en tidligere alder, netop en konsekvens af senmoderniteten?

Teoretikere

I denne del af forløbet ser vi på socialisationens betydning i forhold til genetik, Giddens optimistiske og liberale syn på nutiden i forhold til Ziehes mere skeptiske holdning. For at forstå Ziehe ser vi også på Bourdieus kapitaler, hvilket også giver en bedre forståelse for begrebet social arv. Forløbet ser endvidere på Becks risikosamfund og paradokset om, at markedet har afskaffet en mængde risikofaktorer i vores liv, men skabt nye risici, som f.eks. en øget risiko for livsstilssygdomme som diabetes II.

Økonomiforløbet følger i sin helhed nedenstående struktur af artiklerne:

Denne del af forløbet opfylder følgende faglige mål for samfundsfag C:

- Påvise sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale mønstre.
- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder.
- Skelne mellem forskellige typer argumenter og udsagn, herunder beskrivelse og vurdering.
- Formulere viden om faglige sammenhænge med anvendelse af faglige begreber.
- Formidle og analysere på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi.

I forhold til lærerplanens kernestof på samfundsfag niveau C arbejder denne del af forløbet med:

Sociologi

- Identitetsdannelse og socialisation.
- Levevilkår.

Forløbet som helhed

Forløbet som helhed giver følgende faglige for samfundsfag C:

- Anvende og kombinere viden om sociologi, økonomi og politik til at redegøre for aktuelle, samfundsmæssige problemer og løsninger herpå.
- Påvise sammenhænge mellem relevante baggrundsvariable og sociale mønstre.
- Undersøge konkrete prioriteringsproblemer i velfærdssamfundet.
- Demonstrere viden om fagets identitet og metoder.

- Skelne mellem forskellige typer argumenter og udsagn, herunder beskrivelse og vurdering.
- Formulere viden om faglige sammenhænge med anvendelse af faglige begreber.
- Formidle og analysere på fagets taksonomiske niveauer med anvendelse af fagets terminologi.
- På et fagligt grundlag argumentere for egne synspunkter, indgå i en faglig dialog og diskutere en faglig problemstilling.

Forløbet som helhed dækker følgende kernestof for samfundsfag C:

Politik

- Politiske partier i Danmark og politiske ideologier, herunder konservatisme, liberalisme og socialisme.

Økonomi

- Velfærd og fordeling, herunder markedsstyring og politisk styring.
- Det økonomiske kredsløb, økonomiske mål og økonomiske styringsinstrumenter.

Sociologi

- Identitetsdannelse og socialisation

Tidsforbrug

Det må forventes, at det samlede forbrug af lektioner til hele forløbet løber op i 22 – 24 lektioner á 45 minutter. Antallet af lektioner kan selvfølgelig variere, ud fra hvor meget i dybden, man fagligt vil gå til værks, og hvor meget man selv mener, man skal supplere med.

De fleste moduler vil man kunne klare på en enkelt lektion, men der er enkelte dele, der kræver to moduler, hvis man vil gå uddybende til værks.

Tidsforbruget udspecificeret

- Velfærd og ideologierne: 7-8 lektioner.
- Økonomi: 7-8 lektioner.
- Sociologi: 7 lektioner.